

วิทยานิพนธ์เรื่อง	ปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พระพุทธศักราช 2457 : ศึกษากรณีการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร และข้อยกเว้นความรับผิดชอบ
คำสำคัญ	หลักความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ / กฏอัยการศึก
นักศึกษา	อรัญ พันธ์มจินดา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.กฤษณ์ วสินนท์
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2562

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พระพุทธศักราช 2457 หรือกฏอัยการศึก พ.ศ. 2457 กับ หลักความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยศึกษากรณีการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารและข้อยกเว้นความรับผิดชอบที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว รวมทั้งศึกษาประเด็นทางกฎหมายกรณีที่บทบัญญัติบางส่วนของกฏอัยการศึก พ.ศ. 2457 อาจขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ศึกษาประเด็นปัญหาทางกฎหมายของกฏอัยการศึกที่ไม่มีบทบัญญัติคานยามไว้ในกฎหมาย ไม่มีบทบัญญัติกำหนดกลไกที่ควบคุมการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร และศึกษาในประเด็นที่กฏอัยการศึก พ.ศ. 2457 อาจเป็นกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

กฏอัยการศึก พ.ศ. 2457 เป็นกฎหมายด้านความมั่นคงที่สำคัญของประเทศไทยที่มีเจตนารมณ์เพื่อใช้ในการรักษาความมั่นคงของประเทศ ให้ปราศจากภัยซึ่งจะมีมาจากภายนอกประเทศหรือภัยที่เกิดขึ้นภายในประเทศ เมื่อเวลาที่มีเหตุจำเป็น สงคราม หรือจลาจล และกฎหมายธรรมดาอาจไม่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือทันทั่วถึงที่กฏอัยการศึกเป็นกฎหมายที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลมากกว่ากฎหมายฉบับใดของประเทศไทย ในภาวะปกติกฏอัยการศึกจะไม่มีผลบังคับใช้ หากมีเหตุจำเป็นต้องใช้กฏอัยการศึกจะต้องมีประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้กฏอัยการศึกในส่วนหนึ่งส่วนใดของราชอาณาจักรหรือตลอดทั่วทั้งพระราชอาณาจักร หรือเมื่อมีสงครามหรือจลาจลขึ้น ณ ที่แห่งใด ให้ผู้บังคับบัญชาทหาร ณ ที่นั้น ซึ่งมีกำลังทหารอยู่ใต้การบังคับบัญชาไม่น้อยกว่าหนึ่งกองพัน หรือผู้บังคับบัญชาใน

ป้อมหรือที่มั่นอย่างใด ๆ ของทหาร มีอำนาจที่จะประกาศใช้กฎอัยการศึกเฉพาะในพื้นที่เขตอำนาจหน้าที่ของทหารนั้น เมื่อประกาศใช้กฎอัยการศึกจะมีผลให้กฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติขัดกับความของกฎอัยการศึกที่ใช้บังคับต้องระงับลง โดยให้ใช้บทบัญญัติของกฎอัยการศึกที่ใช้บังคับนั้นแทน และให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจเหนือเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับการยุทธการระงับปราบปราม หรือการรักษาความสงบเรียบร้อย เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจเต็มในการตรวจค้นบุคคล ยานพาหนะ เคหะสถาน ไม่ว่าที่ใด ๆ และ ไม่ว่าเวลาใด ๆ ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารในการที่จะเกณฑ์พลเมือง ขวดยาน เสาบียงอาหาร ให้อำนาจที่จะห้ามเผยแพร่หนังสือ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ ห้ามรับส่งวิทยุหรือโทรทัศน์ ห้ามใช้ทางสาธารณะทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ห้ามบุคคลออกนอกเคหะสถาน ให้อำนาจยึดทรัพย์สินของบุคคล ให้อำนาจเข้าอาศัย ให้อำนาจเผาทำลาย หรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ ให้อำนาจจับได้ ให้อำนาจกักตัวบุคคล และบุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าปรับอย่างหนึ่งอย่างใดจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารไม่ได้เลย

พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พระพุทธศักราช 2457 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2457 เป็นระยะเวลากว่า 100 ปี ก่อนการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศที่มีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารและการบัญญัติให้มีข้อยกเว้นความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารตามบทบัญญัติของกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 หากขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็ย่อมที่จะไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และไม่อาจนำมาใช้บังคับได้ตามหลักความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ